

LÖVÉTEI KIÁLTÓ

VIII. évfolyam, 6. szám, 2006. június. Ára szabadeladásban: 1 lej

"Tanulj folyton! Az emberiség napjainkban olyan iramos léptekkel siet előre, hogy lemarad és elhull az, aki nem tanul állandóan. Tanuld különösen és fáradhatatlanul a magad mesterségét vagy hivatását. A jól képzett gazda egyenlő értékű ember a jó ügyvéddel vagy tanárral. Ugy is kellene lennie, hogy a kisebbségi sorsban minden ember tanár, vagy legalább tanító legyen a maga mesterségében, iparában, hivatásában."

Az Erdélyi Gazda aranymondásaiából

Elsőáldozási csoportkép 2006-ban

"Jézuska, Jézuska, figyelj csak reám"

Minden ember életében megkülönböztetünk bizonyos életciklusokhoz fűződő eseményeket. Általában a felnőttekről beszélünk többet, de gyermekeink életében is történnek fontos események. Milyen boldogok vagyunk, amikor kezd "gagyogni" a kisgyerek, majd hamarosan óvodás lesz, és már át is lép az iskola kapuját. És ettől kezdve neki is napról napra gyűlnek a gondok, de a kisgyerek könnyen veszi az akadályokat. Aztán második osztályban már egyre többször elhangzik, hogy "jövőben elsőáldozók leszünk". Hála Istennek mindnyájan átéltük ezt a felemelő pillanatot, és tudjuk, mi zajlik a harmadikosok lelkivilágában. A hit-

tanórákon sokkal figyelmesebbek, és igyekeznek megtanulni a lehető legtöbbet az oltárszentségről. És ahogy közeledik az elsőáldozás, minden hozzuk közel álló embert elhalmoznak kérdésekkel, hiszen számukra egy egész életre szóló, felejthetetlen esemény lesz, hiszen először zárják szívükbe Jézus a szent ostyában.

Az idén 38 gyermek szívébe csöpögtette bele István pap bácsi az elsőáldozáshoz szükséges tudnivalókat, és beleoltotta lelkükbe, hogy tiszta szívvel fogadják kis szívükbe Krisztus testét.

Amilyen nagy esemény a kis gyermek életében az elsőáldozás, éppen olyan fontos a pap bácsinak, szülőknek, az egyházközségnek és a nagyszülőknek. Azoknak a nagyszülőknek, akik szeretetükkel és jóságukkal észrevétlenül beopták

unokáik szívébe a szép kicsi imádságokat, a kereszttvetést, beszéltek nekik az őrangyalról. Lehet, hogy ők vitték először a kisgyereket a templomba, tehát felbecsülhetetlen érték, amit nanyó, nagyapó nyújtani tud. Aztán közeledik a nagy nap, és a szülők megbeszélik a pap bácsival az öltözetet, és itt jön a másik nagy izgalom: a patyolattiszta gyermeki szívhez a patyolatfehér ruha. A kislányokról a kisgyermek az azt mondják, "angyalnak öltöztek".

Kicsi szívükben nagy az izgalom, amikor belépnek a gyóntatószékbe, és elvégzik első szentgyónásukat vigyázva, hogy megtisztulva lépjenek ki, és őszintén elvégezzék a feladott elégtételt.

Készen áll a kis sereg, imára fonódnak a kis kezek, megkondul a harang.

(folytatás a 8. oldalon)

Tanácsülés

2006. május 22-én került sor az ez évi rendes havi harmadik tanácsülésre, melyet az alábbi napirendi pontok megvitatására hívtak össze:

- A községi járványmegelőző parancsnokság összetételének jóváhagyása,
- A községi Sport Egyesület támogatásának jóváhagyása,
- A 132-es megyei út nyári karbantartására vonatkozó keretszerződés jóváhagyása,
- A 2006-os évre jóváhagyott famennyiség felhasználásának jóváhagyása,
- A külterületben levő területek utáni adó megállapítása,
- Az egyházi javak visszaszolgáltatásának jóváhagyása,
- A 2006-os évi költségvetés módosításának jóváhagyása,
- Különfélék.

Elsőként a külterületben lévő területek utáni adó megállapítását tárgyalta meg a tanácstestület. A törvények és a régebbi határozatok figyelembevételével az alábbi adókat állapította meg: 14 Ron/ha a kaszáló, 30 Ron/ha a szántó, 14 Ron/ha legelő, 34 Ron/ha szőlős és gyümölcsös, 6 Ron/ha az erdő és 16 Ron/ha az udvar esetében.

A madárinfluenzára való tekintettel a járványmegelőző parancsnokságot újra kellett szervezni, melynek személyi keretei a törvény határozza meg. Újraszervezték.

A községi Sport Egyesületnek a költségvetésben jóváhagyott 9 500 Ron támogatás átutalását a tanácstestület jóváhagyta.

Hargita Megye Tanácsának a 63/2006-os határozata értelmében a 132-es megyei út nyári karbantartása a 2006-os évben a helyi tanácsok hatásköre. Az elvégzendő munkálatokra 6.000 Ron-t utal át a Megyei Tanács a havonként elvégzett munkálatok függvényében május 15-november 15 között. A

tanács felhatalmazta a polgármestert a keretszerződés és szerződés megkötésére a fenti feltételekkel.

Az önkormányzat az előző évi gazdálkodások révén a saját erdejének az őrzéséhez szükséges pénzt a 2006-os esztendőre is biztosította, így a 2006-ban bélyegezett fát, - amire nem lesz szükség tüzelőként - meglapostítják, hogy a saját belső használatot fedezze, ne kelljen mindig a közbirtokosságtól kérni mindenre. Ez előreláthatólag 47 m³ fenyőfát jelent.

Az egyházi javak visszaszolgáltatása napirendi pont keretében az önkormányzat elfogadta, hogy a kormány által jóváhagyott területet, az régi óvoda játszóterét visszajutassa az egyháznak, és töröljön az önkormányzat leltárából.

A 2006. évi költségvetés módosítására azért kellett, hogy sor kerüljön, mert a kültelki adók az év elején nem voltak betervezve a költségvetésbe, és ezen adókból a tervek szerint kb. 650 millió régi lej bevétele lesz a tanácsnak. Ez a következő terv szerint lesz felhasználva:

- 450 millió lej a CEC épületének megvásárlására,
- 11 millió a PUG módosítására és sokszorosítására,
- 40 millió a svájci szállítás költsége,
- 13 millió a könyvtáros továbbképzője,
- 50 millió a kanalizálás dokumentációjának felújítása,
- 50 millió egy megyei bemutató anyag létrehozásához való hozzájárulás,
- 6 millió lej az intézményekben élő személyek költségeihez való hozzájárulás,
- 30 millió lej tartalékalap.

A különfélék napirendi pontban jóváhagyta az önkormányzat a környezetvédő, településvédő egyesület létrehozását, és a hozzá való elvi csatlakozást. Szóba került, hogy a jövő évi

költségvetésbe be kellene fogni Köves-patak hídjának kicserélését, megmagasítását.

Lázár Zoltán polgármester tájékoztatta a jelenlévőket a CEC épületének megvásárlásáról és a megvásárlás mikéntjéről, a licit előtt kialakult helyzetről. Elmondta, hogy az önkormányzaton kívül a Transland és a Star-prodcom cég is pályázott az épület megvásárlására, de több mint 6 órás egyeztető megbeszélés után a két cég 70-70 millió régi lej értékű munkálat elvégzése ellenében visszalépett az épület megvásárlási szándékától. A vállalkozók szerint az összeget nem a cégek kérték, hanem a polgármester ajánlotta fel. Így az épületet 720 millió régi lejjel sikerült megvásárolni, bár 1.300, 1.400 és 1.500 millió régi lejes árajánlat is elő volt készítve a zárborítékos licitre. A polgármester által a cégeknek küldött köszönőlevél arról tanúskodik, hogy összeg megemléltése nélkül kötelezettséget vállal a polgármesteri hivatal, hogy vásárlások esetén a cégek termékeit részesíti előnyben. A fenti események eredményeként a község fél áron kapta meg az épületet, az így megspórolt pénzt a község fejlesztésére lehet fordítani.

György Árpád javaslatára létrehoznak egy recepciós bizottságot, amely a beruházások felügyeletét fogja ellátni, ugyanis egy gyorsellenőrzés alkalmával kiderül, hogy a vállalkozók nem minden esetben végeznek minőségi munkát, bár a szükséges anyagmennyiséget felhasználják.

Fazakas Imre tanácsos a tanácsülés végén kérte az önkormányzattól való kilépésének elfogadását. Kérését személyes okokkal magyarázta.

Más napirendi pont nem lévén, a gyűlést bezárták.

Székely Nemzetgyűlés Gyergyóditróban

"A székely nép ősi joga összehívni a nemzetgyűlést, ha az egész közösséget érintő döntés meghozataláról van szó, és mindig akkor hívták össze, ha a székelység megelégedte az elnyomást." (Csapó József, a Székely Nemzeti Tanács (SzNT) elnöke)

Közel ötezer ember közfelkiáltással fogadta el a székely nép önrendelkezési jogáról szóló határozatot június 18-án, vasárnap a gyergyóditrói Székely Nemzetgyűlésen. A fokozott rendőri felügyelet mellett, de nyugodt körülmények között zajló gyűlést dr. Csapó József nyitotta meg, majd a helyi SZNT elnöke, Madaras Albert és a helyi MSZP elnöke, Kovács András köszöntötte a egybegyűlteket. A felszólalók közül először Gazda József író ismertette a nemzetgyűlés előzményét és történelmi jelentőségét. Előadásában kitért arra, hogy a magyar mindig befogadó nemzet volt, jogokat, kibontakozási lehetőséget biztosított az együtt élő nemzeteknek. "Ma olyanok neveznek hazátlanak bennünket, akik öt-tíz éve laknak ezen a vidéken"- mondta Gazda, nagy tapsot aratva kijelentésével. Ezt követően a széki székely tanácsok előterjesztették a székely nép önrendelkezési- és önkormányzási jogára vonatkozó határozatot. A végleges határozatot Csapó József SZNT-elnök ismertette a székek küldötteivel. Kiemelte: Románia elnöke, parlamentje, kormánya 2006. szeptember 30-áig haladéktalanul kezdjen tárgyalásokat a székelyföldi autonómia törekvések közképviselésével felhatalmazott Székely Nemzeti Tanáccsal. Ha ez nem történik meg, a határozat újabb nemzetgyűlés összehívását javasolja, amelyen a küldötteknek az önrendelkezési jog követelésének azon demokratikus eszközeiről kell dönteniük, amelyekről a székelység jogfosztottságának orvoslását remélik. A nemzetgyűlés záró mozzanataként Gergely István csik-

szeredai katolikus esperes felmutatta a székelyek ezeréves áldozati kelyhét, amiből a székely székek elnökei ittak, megkötve így a "vérszerződést", és szentesítve a határozatot. A nemzetgyűlés végén Balázs Károly római katolikus plébános áldást mondott, majd a tömeg elmondta a Mi Atyánkat, az Üdvözlégyet, illetve elénekelte a magyar és a székely himnuszt, majd békésen feloszlott.

A szerkesztőség

"Ha vándorutamon a Nap leszáll"

Amikor Parádi Gyula atya lélekben ráhangolt a bérmálás szentségének fontosságára, és beszélt ittléte alatt átélt élményeiről, többek között megjegyezte, hogy elcsodálkoztam, milyen sokan és milyen tisztelettel vettek részt egy falustársuk temetésén a löveteiek. Én személyesen elgondolkodtam, hogy vajon ez miért feltűnő, mert hála Istennek minden temetésen sokan vannak. Ő azt is elmondta, hogy Budapest nagyon szűk körben mennek a temetésekre.

Idős emberekkel beszélgettem el, és ekkor tudtam meg, hogy bizony Lövétén sem volt mindig így. Az irgalmasság testi cselekedetei közé tartozik "a holtakat eltemetni", és ezt buzgón meg is tartotta falunk népe az adott idők lehetőségei szerint, részvétel voltak az illető család iránt, fájdalomban osztoztak és segítettek. Szinte elmondhatjuk, hogy a legelső segítő kéz, mint annyi más alkalomkor, most is a jó szomszéd volt. Leghamarabb ők jelentek meg a "halatos háznál", ahogy Lövétén még ma is mondják.

Az asszonyok a háznál segítettek, sokszor a szomszéd kemencéjében sütötték a kalácsot, kenyeret, hogy a halatos háznál minél nagyobb legyen a csend, a részvét, és a halott körül minél többet tudjanak imádkozni. A

szomszéd férfiak elmentek az illető család kaszálójára, és már aznap hozták a cserefát a keresztfának. Idős emberek elmondták, hogy a közbirto-kosság ilyenkor mindig adott a családnak ingyen egy szekér tűzifát a legközelebbi erdőből (Vargyasból), amit a szomszédok hoztak haza. Érdekes, hogy a 70-es évekig a halatos házhoz "szotyorról" mentek az asszonyok, és vittek mindenfélét, ami a konyhára szükséges volt. Nából font szotyorról mentek (olyan, mint egy kis tásk), amely le volt takarva egy tiszta fehér, vagy fehér és a szélén fekete hímzéses vagy szedetttes, fehér rojtos terítővel. Mindez a család megsegítésére történt. A múlt század elején az idősek elmondása szerint bizony sokkal kevesebben vettek részt a temetésen, 50-60 személy, csak a rokonok és a legközelebbi szomszédok.

Mivel népünk mezőgazdasággal, állattenyésztéssel foglalkozott, bizony sokszor a mezőről jöttek haza a teme-

tésre, és ha inget és ujjast cseréltek is, de a harisnya és a bakancs úgy maradt, ahogy jöttek. Márton Antal pap bácsi annak idején tisztelettel kérte a népet, hogy aki temetésre megy, az borotválkozzon meg, és próbáljon ünneplő ruhába öltözni a halott iránti tiszteletből. Amíg gyászokcsi nem volt, félvágás szekéren vitték a halottat, a szekérbe pokrócot vagy rongyszőnyeget tettek. Így alakult ki lassan a jelenlegi temetési szokás, amelynek fontos része, hogy minél többen vegyünk részt a temetésen tiszteletünket fejezve ki a gyászoló család és halott társunk iránt, hiszen bárki legyen az, egy volt közülünk.

Milyen szépen fejezi ki István pap bácsi a sírnál: "a gyászoló család fogadja részvétünket az Egyház részéről".

(folytatás a 8. oldalon)

Egy vetélkedő tanulságai

Június elsején népdal-, mondóka- és mesemondó versenyen vettünk részt az Oklánd község-

hez tartozó

Homoród újfaluban.

Tizenkét település

kis versenyzői

vettek részt a

Kire hagyjam

koronámat? nevű,

óvodásoknak

szervezett megmérettetésen. A szervezés Sata Zsuzsa helybéli óvónő érdeme, dicséretére legyen mondván gördülékenység, rend, fegyelem volt jellemző. Rátermettséggel vezette le a versenyt, aktivizálta a kis nézőket is.

Azonban nem maradhat el néhány észrevételünk sem, amit óvónökként, módszertani irányítóként is megjegyeztünk, hátha a jövőben lehetne javítani ezeken a cseppet sem lényegtelen dolgokon.

A zsűriből hiányzott egy óvodapedagógus, aki ismeri az óvodás gyermekek életkori sajátosságait.

Zenei szempontból megkérdőjelezhető, hol volt a Kodály által sokszor meghirdetett igényesség, a népdalok hangterjedelme néhol magas volt, sőt, a dalok választása sem volt a legszerencsésebb, s miért nem lehettek helyi jellegű dalok, mondókák, esetleg népi gyermekdalok?

Keserű szájjal vettük tudomásul, hogy a mi lövetei népmesénk - A háztűznéző legény - amelyet Stélik Ákos ízes tá-

szólásban, hibátlanul adott elő, csak harmadik díjra érdemesült, az egyébként gyönyörűen éneklő Lukács Boróka lövetei népdala még dicséretet sem kapott. A találós kérdések gondolatisága még távol áll a gyermekek konk-

A lövetei résztvevők

rét gondolkodásától, ezért csatantak el azok a válaszok, amelyek nem utaltak a lényegre.

A versenyen mégis nyertünk, megmérettettünk, és nem találtuk magunkat könnyűnek. A Kire hagyjam koronámat? jövőbeni szervezői reméljük, a következőkben figyelembe veszik ezeket a szempontokat is. Így talán mindenki több lesz az ilyen vetélkedők által.

András Magdolna óvónő

Pedagógiai lexikon

Játszótér

A jól felszerelt játszóterek egyformán biztosítják minden korosztályú gyermek számára a fejlettségüknek megfelelő zavartalan mozgás- és játéklehetőséget, a természeti környezetet, a szabad levegőt és a napfényt.

A játszótereket a helyi adottságoknak megfelelően alakítja ki az építész, a kertművész, a kertépítő, az orvos, a pedagógus és a pszichológus. Mivel a

játszótér természeti környezetet biztosít a gyermeknek, változatos felszíni formák (domb, emelkedő, lejtő, árok, mélyedés, vizek) létrehozása szükséges. A gyermekek játékát nem gátló növényzet nagy szerepet tölt be, véd a por ellen, árnyékot ad. A bokrok, füves területek játszóterek kialakítását teszi lehetővé. A 40-60 cm homokkal borított terület a kicsik számára fontos. Kemény talajú terület kialakítása a közlekedést szolgáló utak és utcai játékok célját szolgálja. Szökőkutak és pancsoló medencék is szükségesek.

A gyermekek életkora szerint a játszóterek három típusáról beszélünk:

1. Az óvodáskorú gyermekek számára a lakóházak közelében, az óvoda udvarán.

2. A 7-18 éves vegyes korcsoportba tartozó gyermekek játszótere a lakóházaktól távol, az iskolák közelében lehet. Gyakran sportpályák, uszodák, strandok szomszédságában van. Ezeken a helyeken az egyes korosztályokhoz tartozók részére szánt játszóhelyeket elkülönítik egymástól.

3. A gyermekek és felnőttek részére létesített egyesített játszó- és pihenőhelyek magukba foglalják a felnőttek és a gyermekek szabadidő központját.

Manapság sok a panasz a gyermekekre, hogy nyugtalanok. Sokat könnyítene rajtuk is, a mamákon is, a nagymamákon is, ha a gyermekek napjuk egy részében játszótereken lehetnének, függetlenül attól, hogy iskolások vagy óvodások. A gyermek vele egykorúakkal játszhatna, barátkozhatna, megtanulná óvni a növényzetet, játszó eszközöket, rá lehetne szoktatni a tisztaságra. A civilizált játszótér - uniós elvárás is.

András Magdolna óvónő

Terhesség - mit te- gyünk, hogy egész- séges babánk szü- lessen?

Örömteli várakozás és izgalom jellemzi a terhesség hónapjait. A terhesség, a szülés, az első találkozás gyermekével mind-mind csodálatos események. Kisfiú lesz vagy kislány, szőke lesz a haja vagy barna...? De ami a legfontosabb: egészséges lesz-e? Gyakran felmerül bennünk a kérdés, vajon mindent megteszünk-e a baba egészségéért?

Ahhoz, hogy a pocaklakó megfelelően fejlődjön, számos életmódbeli tanácsot érdemes megszívlelni a leendő édesanyának.

Mit egyen a kismama?

Egy kismamának mintegy 2200-2500 kalóriára van szüksége naponta, míg egy átlagos felnőttnek 1600-2200 kalóriára. Téves felfogás, hogy egy kismama kétszer annyit kell, hogy egyen, mint egy nem kismama. A terhesség alatt mindössze 10-12 kg súlynövekedés ajánlott, amely az első három hónap alatt kb. 2 kg. A többi egyenletesen oszlik el, kevesebb mint fél kg súlygyarapodást jelentve hetente.

Tejtermékből, húsfélékből, gabonafélékből, pékárukból, gyümölcsökből és zöldségekből válogassuk össze napi ételmiszerfogyasztásunkat.

Vitaminok: A magzat fejlődése szempontjából a hiányos és a túlzott vitaminbevitel egyaránt káros lehet.

A-vitamin: a tej és a tejtermékek, a tojássárgája, a máj sokat tartalmaz belőle.

B1-vitamin: gabonafélékben,

olajos magvakban, hüvelyesekben található a legtöbb.

B2-vitamin: élesztő, tej és tejtermékek, húсок, zöldség és főzelékfélék tartalmazzák.

B6-vitamin: máj, húсок, tojássárgája, teljes kiőrlésű gabonafélék, zöldségek tartalmazzák.

B12-vitamin: csak állati eredetű élelmiszerekben található (hús, tej, tejtermék).

C-vitamin: citrusfélék, zöldség és főzelékfélék, csipkebogyó.

D-vitamin: halolaj, tojás, máj tartalmaz belőle jelentős mennyiséget.

E-vitamin: olajos magvakban és hüvelyesekben található.

K-vitamin: a borsó és a paradicsom a legjelentősebb forrása.

Ásványi anyagok:

Megfelelő mennyiségben,

rendszeresen kell bejuttatni a szervezetbe.

Kalcium: tej és tejtermékek a legfőbb forrása.

Kálium: növényi élelmiszerek tartalmazzák.

Foszfor: tejtermékekben, hüvelyesekben, gabonafélékben és olajos magvakban található.

Magnézium:

gabonamagvakban, hüvelyesekben, teljes kiőrlésű pékárukban fordul elő.

Vas: az állati eredetű vasforrások (húсок, máj) sokkal jobban hasznosulnak, mint a növényiek (dió, hüvelyesek,

gabonamagvak).

Króm: az élesztő és a sajtok tartalmazzák.

Réz: diófélékben, gabonamagvakban, barna kenyérben fordul elő.

Mozgás:

A terhesség első harmadában a kismama folytathatja a megszokott testmozgást. Ha jelentkeznek a terhességet kísérő kellemetlen tünetek, a sportolást átmenetileg fel kell függeszteni. Kerülni kell a nagy erőfeszítéssel járó sportokat, gyakorlatokat, valamint a hirtelen, heves mozdulatokat. A terhesség második harmadától kezdve a terhelés mennyiségét fokozatosan csökkenti a kismama. Az utolsó hónapokban már csak speciális terhes torna és

légyógy gyakorlatok ajánlottak.

Hasznos tanácsok:

1. Naponta 5-6-szor étkezzen!
2. Igyon elegendő folyadékot, napi 8-10 pohárral!
3. Kerülje a kávé és az alkoholt!
4. Ne dohányozzon!
5. Kerülje a passzív dohányzást is!
6. Tornázzon!
7. Aludjon eleget, minimum 8 órát. Nappal is pihenjen!

8. Kényelmes ruhát viseljen! Pihentesse naponta többször a lábát!

9. Ne kezdjen el szedni gyógyszereket, vitaminokat az orvos megkérdezése nélkül!

10. Ne üljön túl sokat a tévé, számítógép előtt!

11. Tartsa távol magát gőztől, füsttől, benzintől, illetve egyéb kellemetlen vagy mérgező anyagoktól, vegyszerektől!

12. Kerülje a hangos zenét, zajt!

13. Kerülje a röntgent!

Adalékok a kollektivizálás történetéhez Lövétén

(részlet egy nagyobb tanulmányból)

A községben az ötvenes évek elején- elsőként a Kis-Homoródi települések közül Lövétén alakult "Vöröshajnal" néven meg a kollektív gazdaság. Ez együtt járt a nyomásos művelési rendszer felszámolásával, de a családi gazdaságok (legtöbb törpebirtok 1,5-2 ha alatti terület volt) túlnyomó többségét nem sikerült a kollektív gazdaságba kényszeríteni. Nyílt agresszióra, karhatalmi erőszakra ugyan nem került sor, de a belépők számának növelésére indított kampány nem múlt el "nyomtalanul". A kollektivizálás megpróbáltatásaira jól emlékeznek még a lövéteiek. "Édesapámékat hívták hat hétig mindennap a községházára, hogy álljanak bé a kollektívbe, de édesapám egyáltalán nem akart, s akkor megróttak egy hatalmas közmunkával. Hogy nem állott bé, éreztette hatását... Két szemszögből. Egy szemszögből az, hogy vallásos emberek voltak a szüleim, s azért is már rossz szemmel voltunk nézve, s aztán azért is, hogy nem álltunk bé a kollektívbe. Elég, a mostani kifejezéssel a társadalom peremére voltak az ilyenek általában szorítva s érintve. Egy példát mondok. Csépeztünk tizenkilenc mázsás búzát, s abból mind egy szemig az első járást elvették. Be kellett

szolgáltatni. Ott a szérűn. Be kellett szolgáltatni. Én csak annyit mondtam az ellenőrnek, lövéteiek voltak az ellenőr, Gy. G., hogy legalább két zsákkal vetni tegyünk félre, s azt mondta, hogy nem. Azt válaszolta, hogy "Nem azért vagyok idetéve, hogy az államot becsapjam". Aztán nem maradt vetni valónk sem. Úgy kellett a másodjárásból, a gyengébb minőségűből vetni, s úgy beszerezni pénzzel, s ahogy tudtuk vetőmagot." (Orbán Lőrinc közlése) A beszolgáltatások ellen birtokszétírásokkal védekeztek: az egy telken lakó közösen gazdálkodó nemzedékek külön családi gazdaságként vetették föl magukat a nyilvántartásokba. Ezzel magyarázható, hogy míg Lövétén 1951-ben 910 családi gazdaság volt, addig a gazdaságok száma 1953-ra 1165-re nőtt. Az ipari munkahelyeken (bánya, vasüzem) dolgozó földtulajdonosokat vagy a hozzátartozóikat elbocsátották a munkahelyeikről, meghagyva nekik, hogy csak akkor állhatnak újra munkába, ha lemondtak, vagy lemondatták szüleiket a földbirtokaikról a helyi kollektív gazdaság javára. "Édesapám a kollektívben nem került be, mert elég makacs ember volt. A munkahelyről elküldték. Azt mondták, akkor jöjjön vissza, amikor beáll a kollektívbe. Volt egy bátyám, őt úgy küldték el a munkahelyről, hogy akkor menjen vissza, mikor az apját beállítja a kollektívbe. Két nap itthon voltak mind a ketten a családnál, két nap után tudták meg, hogy mind a ketten még vannak itthon. Erre, mint gyermek, jól emlékszem...

Úgy hozta a szerencse, hogy egy nap üzentek úgy bátyámnak, mint édesapámnak, hogy menjenek vissza, s a munkát vegyék fel." (György Vilmos közlése).

A kollektív gazdaság megalakulásakor 18 család 38 munkatársával és hagyományos eszközökkel kezdte el művelni a mindössze 121 hektár mezőgazdasági területet. A gazdaság eszközfelszereltsége szegényes volt. Egy 1954. szeptember 19-én kelt leltár szerint a következő munkaeszközök voltak a tagok tulajdonában: 15 szekér, 10 eke, 7 borona, 9 taliga 1 pár hám, 7 fakötő lánc, 12 kerékkötő lánc, 14 utó- és előkötél, 1 csiga, 2 kerék, 1 szekéralj. Az ígás állatok száma összesen 15 (10 ökör, 2 ló, 3 tehén) volt.

A kollektív megalakulása nyomán következett mindaz, ami más falvakban is megtörtént: egy kisebbség a legjobb földet egy helyre tagosította, és állami támogatással itt kezdett gazdálkodni. A nagy többség a földcserék, megerőltető beszolgáltatási kvóták, hatósági zaklatások nyomán egyre kevésbé tudott eredményesen gazdálkodni.

A "Vöröshajnal" kollektív gazdaság "élő és holt" javai (1956)

1. A családok száma összesen 20
2. a. földnélküli paraszt 1
3. b. szegényparaszt 10
4. c. középparaszt 9
5. Ténylegesen a gazdaságban dolgozó munkaerő 32
6. A gazdaság mezőgazdasági területe 120, 93 ha
7. a. szántó 30, 06
8. b. kaszáló 90, 87
9. Ökör 11
10. Ló 6
11. Juh 371
12. Szekér 16
13. Eke 12

(folytatjuk)

Mihály János

Lövete népessége 1787-2002 között

Összeállította: M. J.

Év	1787	1857	1870	1888	1898	1903	1910	1930	1941
Lélekszám	1172	2388	2867	2574	2933	3146	3434	3581	3799
Év	1944	1956	1966	1975	1977	1992	1995	1996	2002
Lélekszám	3801	3961	4267	4300	4278	3841	3889	3727	3523

Túl a vizsgákon

Idén 54 nyolcadikos végzett a lövetei Székely Mózes Általános Iskolában, ebből 53 vett részt a képességvizsgákon, és 47-en vették sikerrel az akadályt. Hozzájuk csatlakozott még 5 diák, kiknek tavaly nem sikerült a vizsgája, közülük ketten vizsgáztak sikeresen. Hargita megyében 78,31% az átmenési arány, a lövéteieké 88,67%. Az átmenők általánosai nem mondhatóak rossznak, habár mint mindig, most is a román nyelv és irodalom átlaga a leggyengébb (6,66). A magyar nyelv és irodalom általánosa 8,09, a matematikáé 7,7, a földrajz vizsga általánosa pedig a legjobb, 8,29.

Nagyon szép jegyek is születtek. Büszkeség iskolánknak is, hogy három tanulónk 10-est írt magyar nyelv és irodalomból Balázs Emilia, Györgylőrincz Tünde

és Mihály István személyében. A román nyelv és irodalom vizsga csak Kolozsi Tímeának sikerült 9-esen felüli eredménnyel, 9,30-at kapott, míg matematikából ezt Mi-

Végzősök az évfázón

hály István (9,50), Mihály Réka (9,30) és Mihály Orsolya (9,15) érte el. A földrajztudomány megmérettetése sokkal jobban sikerült, 13-an kaptak 9-esen felüli jegyet. Az egyéni általánosok kategorizálása pedig így néz ki: 6-6,99-ig 11-en, 7-7,99-ig 22-en, 8-8,99-ig 13-an, míg 9-10-ig 3-an végeztek.

A három 9-esen felüli általánost pedig nem más érte el, mint Györgylőrincz Tünde (9,10), Mihály István (9,45) és Mihály Orsolya (9,10), ilyen eredményt egyébként Hargita megyében összesen 180 tanuló ért el. A sikeresen vizsgázó lövéteiek átlaga biztató, 7,68. További sok sikert kívánunk mindnyájuknak!

Köszönetnyilvánítás

2006. június 1-jén, a gyermekek nemzetközi ünnepén a Székely Mózes Általános Iskola óvodásai a Tálás Csárda vendégei voltak a tulajdonos szíves jóvoltából.

Iskolánk Vezetősége ezúttal köszönetét fejezi ki ezért a kedveskedésért, köszönjük, hogy iskolánk legaprajának örömteli pillanatokat szereztek.

Rejtvény

Ezennel lejárt az iskolai évvel együtt a rejtvényfejtő játékunk is. Áprilisi megfejtésünk SÓPÁSTYA volt, a májusi pedig VÁRJÁK, MINT LADÓÉK AZ ÁRVIZET. Mindkét esetben a szerencse Gothárd Csillának kedvezett, így ő kap könyvajándékot értük. A legtöbb helyes megfejtést pedig Miklós Andrea adta le a III. A-ból (5 db.), így ő fog egy külön ajándékot

Iskolai hírek

Május utolsó hétfőjén iskolánk fiú- és lány kézilabda-csapatá is részt vett a Homoródszentmártonban megrendezett Homoród-kupán. A küzdelmek eredményeképpen a lányok az első, a fiúk pedig a második helyen végeztek.

Idén is volt a nyolcadikosok részére meghirdetett Lövetei Magyar Diák verseny, amelyet Mihály Orsolya nyert a VIII. A-ból.

Június 17-én tartották a Hunyadi János történelmi vetélkedő döntőjét Csíkszeredában, ahol iskolánk részéről a Pálociak csapata versenyzett igen ügyesen, de sajnos nem végeztek az első három helyen!

Évfázó

Túl vannak diákjaink nemcsak az évfázón, de a VIII. osztályt végeztek a képességvizsgákon is. Az évfázón közel száz jól tanuló diák vehetett át jutalomkönyvet az évi tanulmányi eredményeiért, és körülbelül ugyanennyien kaptak ajándékba csokoládét, mert tanulmányi, sport vagy egyéb vetélkedőn való részvételükkel öregbítették iskolánk és községünk hírnevét.

Említésre méltó azon tanulók neve, akik négyéves nagyon jó tanulmányi eredményükért különdíjban részesültek: a IV. osztályból Mag István, a nyolcadikokból pedig Györgylőrincz Tünde és Mihály István, mindketten szintízesen végeztek az V-VIII. osztályokat.

A szeszélyes időjárás miatt elhalasztották a hagyományosnak is nevezhető tanár-diák sportmérkőzéseket, így nem derült ki, hogy milyen fizikai erőnlétben vannak a végzősök és oktatóik csapatai. Úgy egyeztek, hogy a felújított tornaterem avatójkor megtartják a mérkőzéseket, remélhetőleg még a nyáron.

kapni szorgalmáért. Mindkét játékosunk a szerkesztőségnél (140. szám) veheti át ajándékát.

Reméljük, hogy jól szórakoztatok, jövőre is tartsatok velünk!

"Jézuska, Jézuska, figyelj csak reám"

(folytatás az első oldalról)

Elindul a legboldogabb, a leg-
tisztább szívű elsőáldozó csoport,
hiszen pár perc, és ott lesz
a szívükben a régen óhajtott
szent ostya, először zárják szívükbe
Jézuskát.

A szentmisén ők olvassák a
szent leckét, bátran, hangosan
tesznek tanúságot hitükről.
Minden szem a pap bácsi kezében
lévő ostyára szegeződik:

"Íme, az Isten báránya,
Íme, aki elveszi a világ bűneit."

Katonásan állnak két sorba,
egy pillanat, és jön a pap bácsi:
"Krisztus teste" - "Ámen". Szétnyílnak
majd összecsukódnak az ajkak,
és beköltözik 38 szívbe a kis Jézus,
és megígéri neki, hogy nem hagyják
többé eltávozni szívükből.

Ezután elhangzanak a köszöntők,
megköszönik mindenkinek, aki a
szentáldozáshoz segítettek őket,
végül megköszönik a pap bácsinak,
hogy őket ilyen csodálatos ajándékhoz
vezette. Ez az a pillanat, amikor az
összesereglett nép szeme megtelik
könnyel, leszalad a könny a külföldön
dolgozó édesapa szeméből, és elgondolja:
Istenem, van, amiért küzdjek,
és küzdeni is fogok a családomért.
István pap bácsi kéri Isten áldását,
hogy minél tovább őrizze a szívükbe
költözött kis Jézust, és az áldás után
bevonulnak a hittanterembe, ahol várja
őket a kalács, a kakaós kávé és a tea.

Felejthetetlen ez a nap az

egész falu számára, és olyan csodálatos,
hogy ez a 38 tisztaszívű kis gyerek
kiárasztja, szétsugározza a szeretetet
és a békét, olyan békésen távozik
mindenki otthonába, hiszen mindenki
lélekben felidézi, én is ilyen voltam
sok-sok évvel ezelőtt.

"Jézuska, köszönök és hazamegyek,

kérlek, ó, segíts, hogy otthon jó legyek,

neked itt egyedül rossz lesz nagyon,

azért a kis szívemet nálad hagyom."

Lázár Béla

Lövetei tájszavak VII.

Mihály János gyűjtéséből

biza - bizony
ciheres - sűrű, bokros hely
csábeli - bal felőli igás állat
csipor - kisebb csésze
dagasztóláb - kenyérdagasztó
teknő tartólába
drágalátos - kedves
elszontyolodott - kedvetlen
fáinul - nagyon jól, helyesen
fejtő - vékony gyapotfonal
felcsattan - felháborodik
gőzös - vonat
halkol - fát ledöntéskor a tövé-
nél bevág
itéletidő - vihar
kutyagol - gyalogol
mamlasz - gyáva
mórestesen - kényelmesen
pocegér - vándorpatkány
sűdő - növendék állat (disznó)
terű - teher, rakomány
vackor - vadkörte

A kártevő házatlan- csigák

A mostani esős időjárás igen kedvez a csigáknak, amelyek igen elszaporodtak a kertekben is, és jelentékeny károkat okoznak, főleg a meztelen csigák. Több fajuk is él errefelé.

A meztelen csiga igen kellemetlen állat, elsősorban a fiatal palánták és a levélzöldségek leveleit rágja meg, illetve nyálkájával más növényt is bepiszkít. Csigáölvél lehet elpusztítani őket, de mivel nem túl olcsó módszer ez, ajánlhatunk mást is. Bio-módszer, hogy egy sörrel félig megtöltött befőttes üveget leás a kert talajába. A sör erjedő illata odacsalogatja a meztelen csigákat, akik belepottyannak az üvegbe, de ki már nem tudnak jönni.

"Ha vándorutamon a Nap leszáll"

(folytatás a 3. oldalról)

Itt jut eszembe, ki is a pap egy faluban? Ő az, aki együtt örül a fiatal párral az esküvőn, örül a családdal a keresztelekorkor, vigasztal a betegségben, erőt nyújt a gyógyulás és szentáldozás által, imádkozik mindenkiért, első áldozáshoz, bérmláshoz vezeti fiataljainkat, és ha halott van a faluban, együtt gyászol a családdal. Az ő számára a falu egy nagy család, amelynek örömét, bánatát, gondját ő is átérzi, hiszen mindnyájan Isten gyermekei vagyunk.

Így tartotta és tartja székely népünk szokásait, hagyományait bizonyítva, hogyha együtt tudunk örülni a jónak, a bajban, nehézségekben is együtt maradunk, mert őseinktől örököltük ezt a természetünket - ők pedig minden időben helytálltak.

Lázár Béla

Kiadja a **Lövetei Ifjak Egyesülete**
a **Lövetei Közbirtokosság**
Lövetei Község Önkormányzata
és a **Select Metlennplast kft**
támogatásával
Nyomja a **ROTAPRINT** nyomda

**A szerkesztőség nem
minden esetben ért egyet
a cikkek tartalmával!**

Szerkesztőség: **András Mónika, András Kinga, Lázár László, Mihály János**
Munkatársak: **Lázár Béla, András Magdolna**